

MAĞARACIK KÖYÜ (ANTAKYA) GEÇ PLEYİSTOSEN GASTROPODA-BİVALVIA FAUNASI: PALEOCOĞRAFİK- PALEOEKOLOJİK VE İZOTOPIK YORUMLAR

Sevinç Kapan-Yeşilyurt¹ ve Uğur Doğan²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Terzioğlu Yerleşkesi, Çanakkale Türkiye, sevinckapan_yesilyurt@hotmail.com,

²Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya Bölümü, Ankara Türkiye.

Antakya ili güney-güneybatısında Mağaracık köyündeki farklı seviyelerden alınan örneklerin incelenmesi sonucunda Mollusca dalının Gastropoda sınıfına ait; 15 cins, 19 tür, Bivalvia sınıfına ait; 17 cins, 18 tür tanımlanmıştır. Yapıtılan ESR (Elektron Spin Rezonans) tarihlendirme deneyleri sonucunda 55000-77000 yıl arasında değişen zaman aralığında yaşamış oldukları ortaya çıkmıştır. Bu örneklerin paleocoğrafik yayılımları ve paleoekolojik özellikleri incelendiğinde, hemen hemen tamamının Akdeniz kökenli olduğu, aynı zamanda Atlantik'te; Afrika'nın batı kıyılarında kuzey-güney doğrultusunda yayılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Ancak bu fauna içinde sadece 2 örnek (*Theodoxus* sp., *Valvata (Cincinna) piscinalis*) akarsularda, *Helix (Rhododerma) asemnis*, *Helix (Helix) pomatias* türleri ise akarsularda ve karadaki su birikintilerinde yaşayabilen tatlısu formlarıdır. Sayıca oldukça fazla miktarda olduğu gözlenen Bivalvia sınıfına ait; *Arca noae*, *Mytilaster lineatus*, *Ostrea edulis*, *Spisula (S.) subtruncata triangula*, *Donax (S.) trunculus*, Gastropoda sınıfına ait; *Bittium reticulatum*, *Cerithium vulgatum*, *Columbelle rustica*, *Nassarius reticulatus*, *Conus ventricosus* türleri tanımlanmış olup, özellikle *Donax (S.) trunculus*, *Spisula (S.) subtruncata triangula* türleri Geç Pleyistosen'de Karadeniz'de de yaşamış formlardır. İnceleme alanında da bu örneklerin çok fazla sayıda bulunması, ayrıca *Nassarius reticulatus* ve *Conus ventricosus* gibi sığ ve normal denizel tuzluluğu temsil eden stenohalin formların sınırlı sayıda olması, bölgede, Geç Pleyistosen'deki denizin tuzluğunun çok yüksek olmadığını ifade eder ki, söz konusu örnekler üzerinde uygulanan Oksijen izotop analiz sonuçları da oldukça düşük negatif değerler (-6,16 ve -3,24 gibi) göstermektedir.

Arazi gözlemleri, faunanın paleocoğrafik yayılımı, paleoekolojik özellikleri ve kavkılara uygulanan izotop analiz sonuçlarının negatif d¹⁸O ve d¹³C değerleri, Geç Pleyistosen'de çalışma alanının, akarsularla beslenen, düşük tuzlulukta (acısu), sığ ve kapalı bir ortam olduğunu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geç Pleyistosen, Gastropoda, Bivalvia, Akdeniz, Acısu, İzotop.

LATE PLEISTOCENE GASTROPODA-BIVALVIA FAUNA FROM MAGARACIK VILLAGE (ANTAKYA) : PALEO GEOGRAPHIC- PALEO ECOLOGICAL AND ISOTOPIC INTERPRETATIONS

Sevinç Kapan-Yeşilyurt¹ and Uğur Doğan²

¹Çanakkale Onsekiz Mart University Engineering-Architecture Faculty Department of Geological Engineering, Terzioğlu Campus, Çanakkale Turkey, sevinckapan_yesilyurt@hotmail.com,

²Ankara University Faculty of Languages, History and Geography Department of Geography, Ankara, Turkey.

In this study, we have identified 15 gastropoda taxa which can be grouped into 19 species and 17 bivalvia taxa that can be assigned to 18 species from the Upper Pleistocene deposits exposing near Mağaracık village (Antakya). According to the ESR (Electron Spine Resonance) dating method which applied to the shells, it is found that the age of the fauna 55000-77000 years. All these fauna are typical for Mediterranean but can also be found in Atlantic along the African coast. Among the described taxa only *Theodoxus* sp., *Valvata (Cincinna) piscinalis*, *Helix (Rhododerma) asemnis*, *Helix (Helix) pomatias*, live in freshwater environments. Among the identified taxa bivalvia are represented by *Arca noae*, *Mytilaster lineatus*, *Ostrea edulis*, *Spisula (S.) subtruncata triangula*, *Donax (S.) trunculus* and gastropoda by *Bittium reticulatum*, *Cerithium vulgatum*, *Columbella rustica*, *Nassarius reticulatus*, *Conus ventricosus*. It is already known that some of the these fauna such as; *Donax (S.) trunculus*, *Spisula (S.) subtruncata triangula* have lived in Black Sea during the Late Pleistocene. d¹⁸O and d¹³C values which are applied to Bivalvia shells are negative (-6,16 and -3,24) too. This shows that the salinity of sea was not high during that period.

The field studies, paleoecological characteristics and paleogeographic distribution of fauna and, negative d¹⁸O and d¹³C values obtained from shells indicate that the area was a brackish lagoon fed by the rivers during the Late Pleistocene.

Key Words: Late Pleistocene, Gastropoda, Bivalvia, Mediterranean, Brackish-water, Isotope.